

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

29/01/2013

ACELE VE SÜRELİDİR.

Sayı :15014783/610-1369-7827
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 03.01.2013 tarihli ve A.01.0KKB.0.10.00.00-101014 sayılı yazınız.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın tarafıma yönelttiği 7/14682 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, 2011 Yılı Programının 31 No.lu Tedbiri uyarınca “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı (2011-2013)” hazırlanmış ve 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/21 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir.

Eylem Planı; gönüllü uyumun artırılması, denetim kapasitesinin güçlendirilmesi, yaptırımların caydırıcılığının artırılması, veri tabanı paylaşımı ve toplumsal farkındalığın artırılması amaçları çerçevesinde 14 kamu kurum ve kuruluşu ile koordinasyon içinde yürütülmekte ve sonuçları üçer aylık dönemler halinde kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Söz konusu Genelge ile Eylem Planı gerçekleştirmelerini yılda en az bir defa değerlendirmek, gerektiğinde Planda değişiklik yapmak ve bu konuda üst düzey kararlar almak üzere, Sayın Başbakanın başkanlığında Eylem Planında bakanlığına görev verilen Bakanlardan oluşan “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Yüksek Kurulu” kurulmuştur.

Gelir İdaresi Başkanlığının koordinasyonunda yürütülen “Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planında (2011-2013)” ayrıca gelir-istihdam boyutunda kurumlar arası işbirliği gerektiren eylemlere de yer verilmiş, Plan çerçevesinde ÇSGB ve/veya SGK tarafından;

- Denetim elemanlarının kullanımına münhasır olmak üzere işyeri ve sektör analizlerine esas teşkil edecek bilgilerin yer alacağı dijital ortamda “işyeri elektronik denetim defteri” ile “işyerleri elektronik sicil merkezi” oluşturulmuş,
- SGK denetim elemanı sayısı artırılmış,
- Sosyal Güvenlik Kurumu bünyesinde kayıt dışı istihdamla mücadelede etkinliği artıracak risk analizi merkezi kurulmuş ve
- Kayıt dışılıkla mücadelede etkinliği artırmaya yönelik ortak pilot denetimler yapılmıştır.

Uluslararası alanda kabul görmüş akademisyenlerce yapılan çalışmalar, kararlılıkla uygulanan strateji ve politikalar neticesinde Ülkemizde kayıt dışı ekonominin büyüklüğünün yıllar itibariyle azalma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Bu çerçevede, kayıt dışılığın boyutunun ölçülmesi konusunda yaptığı bilimsel analizler ile bilinen Avusturya Johannes Kepler Üniversitesinden Prof. F. Schneider'in yaptığı bir çalışmaya göre, Türkiye'de kayıt dışı ekonominin GSYİH'ye oranlanan tahmini büyüklüğü 2003 yılında %32.2 seviyesinden, 2012 yılında %27.2 seviyesine gerilemiştir.

Diğer taraftan, Gelir İdaresi Başkanlığı olarak benimsediğimiz en önemli ilkelerden biri "Yaptığımız işlemlerde ve gerçekleştirdiğimiz düzenlemelerde vergi kanunlarının adil, hukuksal, tarafsız ve rekabeti koruyucu bir şekilde uygulanmasını esas almak." tır. Bu amaç ile Gelir İdaresi Başkanlığınca, vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi amacıyla Türkiye çapında aralıksız olarak yaygın ve yoğun vergi denetimleri yaptırılmakta, kayıt dışı olarak çalışanlar veya belge düzenine uymayanlar hakkında gerekli cezalar kesilmektedir.

Ayrıca, kayıt dışı ekonomi ve istihdamın önlenmesine yönelik mevzuat çalışması kapsamında; mükelleflerin gönüllü uyumunu teşvik eden, vergi güvenliğini güçlendirmek suretiyle kayıtlı ekonomiye geçişi hızlandıran ve kayıtdışılığı azaltan, ekonomik ve sosyal politikalarla uyumlu, yatırımları ve istihdamı artırarak sürdürülebilir bir ekonomik büyümeyi destekleyen etkin ve verimli bir vergi sisteminin oluşturulması amacıyla vergi kanunları yeniden yazılmaktadır.

Bu çerçevede Gelir Vergisi Kanunu'nun yeniden yazımı çalışmaları tamamlanarak Ekonomi Koordinasyon Kuruluna sunulmuştur.

Öte yandan, 01/08/2010 tarih ve 27659 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6009 sayılı Kanun ile 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun "İncelemede Uyulacak Esaslar" başlıklı 140 ıncı maddesinde köklü değişiklikler yapılmış, vergi incelemesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Bakanlığımız bünyesinde doğrudan Bakana bağlı olarak faaliyet gösteren Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı 10/07/2011 tarih ve 27990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 646 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı'nın kuruluşunun ardından geçen kısa bir zaman zarfı içerisinde gerekli çalışmalar yapılarak ikincil mevzuatı oluşturulmuştur. Vergi Denetim Kurulu, Maliye Bakanlığı'nın kurumsal kültüre sahip denetim elemanlarını tek çatı altında toplayarak vergi denetiminin tek elden yürütüleceği güçlü bir teşkilat olarak örgütlenmesini tamamlamış bulunmaktadır.

Alanında uzman ve yetişmiş Vergi Müfettişi kadrosu ile Risk Analizi Sistemini de kullanarak objektif esaslara dayalı olarak faaliyetlerini yürüten Vergi Denetim Kurulu, bir taraftan kayıt dışılık ve kaçakçılıkla daha etkin mücadele edilebilmek, diğer taraftan da uzmanlaşma ve işbölümünü sağlamak amacıyla;

- 29 ilde bulunan toplam 32 adet Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlıklarında,
- İstanbul, Ankara ve İzmir'de olmak üzere toplam 3 Büyük Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlıklarında,

-İstanbul ve Ankara'da olmak üzere toplam 2 Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele Grup Başkanlıklarında,

-İstanbul, Ankara ve İzmir'de olmak üzere toplam 3 Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurtdışı Kazançlar Grup Başkanlıklarında

görevli vergi müfettişleri ile çalışmalarını yürütmektedir.

Koordinasyon içerisinde yürütülen vergi incelemeleri ile kayıt dışı ekonomi ile mücadele edilmiş ve 2012 yılı içerisinde Vergi Müfettişlerince yaklaşık olarak 4.500.000.000,00-TL tutarında vergi tarhiyatı yapılmasına ve 8.750.000.000,00-TL tutarında ceza kesilmesine ilişkin vergi inceleme raporu tanzim edilmiştir.

Vergi Denetim Kurulu tarafından kayıt dışı ekonomi ile mücadele kapsamında, ülke genelinde kayıt dışı faaliyette bulunma riski taşıyan sektörler gerek risk analizi çalışmaları ile gerekse görsel ve yazılı basın takip edilmek suretiyle kontrol edilmektedir. Kayıt dışı faaliyetlerin yoğunlaştığı tespit edilen sektörlerle yönelik araştırmalar ivedilikle Vergi Denetim Kurulu bünyesinde kurulu Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele Grup Başkanlıklarında görevli Vergi Müfettişlerince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda akaryakıt, tütün, gıda, kıymetli taşlar vb. birçok sektörde vergi kayıp ve kaçağına yol açan uygulamaların tespiti, önlenmesi, etkin denetim ve ceza uygulamaları ile bu tür kaçakçılık filleri ile etkili mücadelenin sağlanması hususunda araştırmalar yapmak ve çalışmaları yürütmek üzere Vergi Müfettişleri görevlendirilmiştir.

Vergi Denetim Kurulu bünyesinde yürütülen vergi incelemeleri, Vergi Usul Kanununun vergi mahremiyetine ilişkin 5 inci maddesinde yer alan hükümler esas alınarak mükellef hak ve hukukunun tesisine dayalı, ayırım yapılmaksızın tüm mükellefleri kapsayacak şekilde belirli risk analizleri çalışmaları sonucunda oluşturulan veriler doğrultusunda yerine getirilmektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı